

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 482/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. novembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s. r. o., [REDACTED], v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Lukáš Labaš, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 357/2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania, sťažnostná argumentácia a vyjadrenie Okresného súdu Košice II

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 357/2016 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je žalobkyňou v konaní o zaplatenie sumy 19 964 € s príslušenstvom, ktorého sa na žalovanom domáha z titulu náhrady škody za sťaženie spoločenského uplatnenia.

2.1 Napadnuté konanie sa začalo podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu na okresnom súde 24. novembra 2016. Po opísaní priebehu napadnutého konania s uvedením chronologického prehľadu procesných úkonov (zameraných v hlavnej miere na dokazovanie formou znaleckých posudkov, pozn.) sťažovateľka uviedla, že 12. februára 2019 požiadala okresný súd o nariadenie pojednávania vo veci.

2.2 Sťažovateľka následne 10. júla 2019 podala sťažnosť predsedovi súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V odpovedi na sťažnosť predseda okresného súdu konštatoval, že „... predmetná sťažnosť nebola vybavená v zákonom stanovenej lehote, z dôvodu pochybenia asistentky senátu, za ktoré bola aj napomenutá...“

...k prietahom v danom konaní došlo v období od 8.06.2018, kedy bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, do 4.09.2019, kedy bol vo veci určený termín pojednávania ...“.

2.3 Sťažovateľka ďalej uviedla, že 9. septembra 2019 jej bolo doručené predvolanie na pojednávanie (nariadené na 3. december 2019, pozn.) spolu so znaleckým posudkom žalovaného, ku ktorému sa ako žalobkyňa môže vyjadriť v lehote 30 dní od jeho doručenia.

2.4 Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti zdôraznila tú skutočnosť, že napadnuté konanie sa začalo v roku 2016, pričom do dnešného dňa nie je vo veci vydané meritórne rozhodnutie. Vzhľadom na predmet konania je podľa tvrdenia sťažovateľky potrebné vziať na zreteľ dopad neprimerane dlhého konania na psychický, emocionálny, spoločenský a fyzický stav sťažovateľky.

2.5 V ústavnej sťažnosti sa ďalej uvádza, že „... v danom prípade nejde o skutkovo a právne náročnú vec, ktorá by si vyžadovala množstvo procesných úkonov, výsluch mnohých svedkov a pod., jedná sa o určenie toho, či patrí navrhovateľke na základe dôkazov, ktoré boli predložené súdu právo na priznanie nároku na náhradu škody na zdraví za sťaženie spoločenského uplatnenia...

... Skutočnosť, že celé konanie je vedené v neprimeranej časovej dĺžke, je v priamom rozpore so zásadou právnej istoty, práva na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote. Z opísaných skutočností je zrejmé, že celé konanie, je zdĺhavé, nehospodárne a neefektívne, a to bez závažného dôvodu...“.

3. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 18 C 357/2016 porušené boli. Súčasne sa domáha priznania finančného zadostučinenia v sume 5 000 € a úhrady trov konania.

4. V prípravnej fáze predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti v kontexte konkrétnych okolností danej veci ústavný súd považoval za vhodné vyžiadať si vyjadrenie okresného súdu k obsahu ústavnej sťažnosti. Vo vyjadrení okresného súdu sp. zn. 1 SprV 698/2019 z 29. októbra 2019, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 4. novembra 2019, predseda okresného súdu uviedol aj chronologický prehľad jednotlivých procesných úkonov a konštatoval, že „... v konaní došlo k prietahu v období od 8.6.2018 do 4.9.2019, kedy súd vo veci určil termín pojednávania. Uvedený prietah bol spôsobený zmenou zákonnej sudkyne v konaní z dôvodov vyššie uvedených, pričom novej zákonnej sudkyňi bolo prerozdelených viac predovšetkým reštančných vecí, s ktorými sa musela postupne oboznamovať a ktorých štúdium si vyžiadalo značný časový priestor.

Do pozornosti ústavného súdu si dovoľujem dať skutočnosť, že bezprostredne po predložení sťažnosti predsedovi súdu dňa 4.9.2019, ktorú mu sťažovateľka cestou právneho zástupcu adresovala, bola zákonná sudkyňa upozornená na nutnosť plynulého konania a

ešte v uvedený deň vo veci určila termín pojednávania, teda vzniknutý prietah v konaní bol odstránený. Navyše bola sťažovateľka oboznámená so skutočnosťou, že vzhľadom na dôvodnosť podanej sťažnosti bude priebežnosť daného konania sledovaná do právoplatného ukončenia veci. Vzhľadom na uvedené som toho názoru, že podanie sťažnosti predsedovi súdu bolo na odstránenie prietahov v konaní dostatočné. Ústavná sťažnosť bola podaná dňa 17.10.2019, teda v čase, keď predvolanie na vytýčené pojednávanie bolo doručené sťažovateľke i jej právnomu zástupcovi, teda obaja už mali vedomosť o tom, že k odstráneniu vzniknutého prietahu už došlo.“.

II.

Relevantná právna úprava a judikatúrne východiská ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

11. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

12. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

14. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a chronológie procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní zistil, že okresný súd od momentu podania žaloby (24. novembra 2016) postupoval plynule a jednotlivé procesné úkony boli vykonávané z ústavného hľadiska v akceptovateľných časových úsekoch objektívne potrebných na vykonanie dokazovania (predloženie znaleckých posudkov, oboznamovanie sporových strán s obsahom znaleckých posudkov, písomné vyjadrenia strán sporu, pozn.).

14.1 V napadnutom konaní došlo 3. januára 2018 k zmene zákonnej sudkyne a následne 12. marca 2018 bol predložený žalobkyňou súkromný znalecký posudok, ktorý bol 14. marca 2018 okresným súdom zaslaný na vyjadrenie žalovanému. Nečinnosť okresného súdu možno konštatovať v období od 8. júna 2018 (okresnému súdu bolo doručené vyjadrenie žalovaného k vypracovanému súkromnému posudku, pozn.) do 4. septembra 2019 (okresný súd nariadil pojednávanie na 3. december 2019, pozn.).

14.2 Je teda objektívnou skutočnosťou, že okresný súd v napadnutom konaní nie celkom konal v súlade s požiadavkou o postup súdu bez zbytočných prietáhov, čo napokon uznal aj samotný predseda okresného súdu v odpovedi zo 6. septembra 2019, ktorým vybavil sťažnosť sťažovateľky na prietahy v konaní [pozri bod 2.2 odôvodnenia tohto rozhodnutia]. Zároveň je však zrejmé, že po podaní tejto sťažnosti predseda okresného súdu vo veci sťažovateľky prijal opatrenia pre účely zabránenia vzniku ďalších prietáhov, keďže vo veci bolo zo strany zákonnej sudkyne 4. septembra 2019 nariadené pojednávanie, ktoré sa má uskutočniť 3. decembra 2019. Predvolanie na pojednávanie bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené 9. septembra 2019 a samotnej žalobkyňi 16. októbra 2019 (z dôvodu zisťovania aktuálneho pobytu žalobkyne, pozn.).

15. Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že sťažnosť na prietáhy v konaní pred všeobecným súdom, ktorú sťažovateľka adresovala okresnému súdu, bola efektívna a splnila požadovaný účel, keďže následne po uplatnení sťažnosti okresný súd obnovil plynulosť konania smerujúcu k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky.

16. V danej situácii by ingerencia ústavného súdu znamenala duplicitné poskytnutie ochrany základnému právu sťažovateľky zaručenému čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právu zaručenému čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie namieta, čo je v rozpore s primárnym účelom ústavnej sťažnosti, ktorým je poskytnutie ochrany právam, ktorých porušenie sa namieta, v prípadoch, v ktorých ostatné právne prostriedky nápravy zlyhali, respektíve nevedli k náprave.

17. Keďže v danej veci uplynula iba krátka lehota od času podania sťažnosti na prietáhy predsedovi okresného súdu (10. júla 2019, pozn.) a okresný súd už prijal opatrenia na nápravu [pozri bod 13.2 odôvodnenia rozhodnutia], treba mu ešte nechať primeraný čas na zjednanie nápravy. Zjednanie nápravy všeobecným súdom nie je možné okamžite a vyžaduje si primeraný procesný postup v čo najkratšom, ale predsa nevyhnutnom časovom horizonte.

18. Ústavný súd nepovažuje nekonanie okrasného súdu za ospravedlniteľné, no v nadväznosti na skutočnosti uvedené si v bode 16 si nemohol nevšimnúť, že ústavná sťažnosť sťažovateľky podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorej namietala porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutom konaní, bola ústavnému súdu doručená 17. októbra 2019, teda v čase, keď bola oboznámená s termínom nariadeného pojednávania.

19. V súvislosti s vyhodnotením sťažnosti na prietáhy adresovanej predsedovi okresného súdu za dôvodnú treba tiež poukázať na to, že ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre už uviedol, že skutočnosť, že orgán štátnej správy súdu uzná sťažnosť na prietáhy za dôvodnú, nemusí viesť bez ďalšieho k prijatiu v nadväznosti na to podanej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie [§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom

súde], pretože ústavný súd, pridržiavajúc sa doterajšej stabilizovanej judikatúry, považuje za potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09,).

20. Účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (II. ÚS 344/2018), a preto uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie s'ťažnosti s'ťažovateľky pre tento čas pre jej zjavnú neopodstatnenosť [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

21. Ústavný súd, rešpektujúc judikatúru ESLP, v závere zdôrazňuje, že neposudzoval využitie s'ťažnosti podanej predsedovi súdu na priet'ahy v konaní ako jedinú podmienku prípustnosti ústavnej s'ťažnosti, ale zohľadnil aj celkovú dĺžku konania (približne tri roky od podania návrhu na vydanie platobného rozkazu), ako aj obdobie nečinnosti okresného súdu (15 mesiacov), ktoré síce treba považovať za dlhé, v kontexte celého priebehu konania však bolo ojedinelé. Okrem toho nič nebránilo s'ťažovateľke obrátiť sa so s'ťažnosťou na predsedu súdu už oveľa skôr, pričom na ústavný súd sa obrátila až vtedy, keď s'ťažnosť predsedovi súdu splnila svoj účel.

22. Ústavný súd zároveň poukazuje na to, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí s'ťažovateľka v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, predložila ústavnému súdu novú ústavnú s'ťažnosť.

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej s'ťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch s'ťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej s'ťažnosti.

24. Celkom na záver ústavný súd dáva do pozornosti okresného súdu, aby v ďalšom konaní postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku a náležite využil prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a koncentrácie konania (§ 149 až § 153) a zabránil tak ďalším prieťahom v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu